

Schoolplan Stedelijk Gymnasium Arnhem 2016-2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Algemene schoolgegevens	4
1.1. Basisgegevens school	4
1.2. Schoolgrootte en karakteristiek van de leerlingenpopulatie	4
1.3. Positionering en profilering van de school.....	4
2. Missie en visie.....	6
2.1. Missie en visie Quadraam	6
2.2. Missie en visie Stedelijk Gymnasium Arnhem.....	6
3. Onderwijs en begeleiding	8
3.1. Onderwijsaanbod	8
3.2. Begeleiding	8
– Algemeen: mentoraat, decanaat, veiligheid	8
– Didactisch: dyslexie, remedial teaching, versterking van de basis	8
– Sociaal-emotioneel: counseling, faalangstreductietraining en examenvreestraining	8
3.3. Evaluatie huidige situatie	9
3.4. Ambities 2016-2020	9
4. Organisatie en leiderschap	11
4.1. Organisatie	11
4.2. Leiderschap.....	11
4.3. Evaluatie van de huidige situatie.....	11
4.4. Ambities 2016-2020	12
5. Omgeving.....	14
5.1. Samenwerking	14
5.2. Evaluatie van de huidige situatie.....	15
5.3. Ambities 2016-2020	15
6. Doelen en resultaten	17
Onderwijs en begeleiding.....	17
Organisatie en leiderschap.....	18
Omgeving.....	18

Inleiding

In dit schoolplan wordt het strategisch beleid van het Stedelijk Gymnasium Arnhem voor de periode 2016-2020 beschreven. Het plan is geschreven in een periode waarin het onderwijs in Nederland aan het begin staat van een transitie naar een andere vorm, met als doel jongeren nóg beter voor te bereiden op een toekomst in een samenleving waarvan we nu nog niet weten hoe die er uit ziet. In dat licht zijn ambities voor de komende jaren geformuleerd, rekening houdend met de bestaande situatie die stevig is verankerd in een lange traditie van goed onderwijs. Het schoolplan geeft daarmee richting aan de ontwikkeling van het onderwijs op het Stedelijk Gymnasium Arnhem in de komende jaren. Het schoolplan is daarnaast een document waarin de school verantwoording aflegt over het beleid en de kwaliteit van het onderwijs. Het geeft inzicht in de gemaakte keuzes en in de gestelde prioriteiten. Daarbij wordt de koppeling gemaakt met de opdracht van iedere onderwijsinstelling: het verzorgen van onderwijs dat in kwalitatieve zin voldoet aan de verwachtingen van ouders en leerlingen ('horizontale verantwoording') en de eisen van de externe toezichthouder, de inspectie VO ('verticale verantwoording').

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem is onderdeel van Quadraam, een samenwerkingsstichting van 13 scholen voor voortgezet onderwijs in Arnhem, de Liemers en de Overbetuwe.

In het schoolplan wordt een koppeling gemaakt met het Strategisch Beleidsplan Quadraam 2015-2020 (SBP), Ruimte voor talent. Dit SBP beschrijft de richting voor de komende vijf jaar op stichtingsniveau op de volgende aandachtsgebieden:

- De Leerling: We zoeken samen met de leerlingen naar de best passende vorm van onderwijs, zodat leren persoonlijk en daardoor nog effectiever wordt;
- Onderwijs: Leerlingen hebben een gevarieerd aanbod aan vaardigheden nodig om te leren hun leven goed vorm te geven;
- Organisatieontwikkeling: Quadraam is een lerende gemeenschap, gericht op professionalisering en innovatie;
- Leiderschap: Lef om te leren, te leiden maar ook om te laten en te leven;
- Omgeving: We zijn samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling van jonge mensen.

Het schoolplan is tot stand gekomen in samenwerking met medewerkers, leerlingen en ouders. Daarbij is gebruik gemaakt van opbrengsten van diverse studiedagen in de aanloop naar het schoolplan, een bijeenkomst met ouders en leerlingen, tevredenheidsonderzoeken onder (oud)leerlingen, medewerkers en ouders, een zelfevaluatie ter voorbereiding op het inspectiebezoek in maart 2016, de opbrengsten van dat inspectiebezoek, een zelfevaluatie in het kader van het waarderend onderzoek van de Stichting Het Zelfstandige Gymnasium (SHZG) en de opbrengsten van dit onderzoek, dat in april 2016 heeft plaatsgevonden.

Het schoolplan bevat de volgende onderdelen:

- Algemene schoolgegevens
- Missie en visie
- Onderwijsbeleid
- Organisatieontwikkeling en leiderschap
- Verbinding met de omgeving

Per onderdeel wordt de huidige stand van zaken geschetst gevolgd door de ambities die de school voor de komende jaren heeft geformuleerd.

De doelen worden jaarlijks concreet uitgewerkt in schooljaarplannen, sectieplannen en afdelingsplannen met een daaraan gekoppeld tijdspad.

Met oog op de leesbaarheid is in dit plan voor personen standaard de mannelijke vorm gekozen. Uiteraard kan deze vorm ook gelezen worden als vrouwelijke vorm.

De MR heeft met dit schoolplan ingestemd op 22 juni 2016.

Het schoolplan is openbaar gemaakt via de website van het Stedelijk Gymnasium Arnhem (www.gymnasiumarnhem.nl) en via de site van Scholen op de Kaart.

1. Algemene schoolgegevens

1.1. Basisgegevens school

Naam school:	Stedelijk Gymnasium Arnhem
Brinnummer:	20 RM
Postadres school:	Thorbeckestraat 17, 6828 TS Arnhem
Bezoekadres school:	Thorbeckestraat 17
Contact school:	Tel.: 026 3209840
E-mail:	info@gymnasiumarnhem.nl
Website:	www.gymnasiumarnhem.nl
rector:	Drs. M.J. Stuiver-Zaal
Bevoegd gezag:	Quadraam
Postadres:	Postbus 7, 6920 AA Duiven
Bezoekadres Quadraam:	Saturnus 7, 6922 LX Duiven
Contact bevoegd gezag:	Tel.: 0316 – 251830
E-mail:	bestuur@quadraam.nl
Website:	www.quadraam.nl
Voorzitter College van Bestuur:	Drs. Ir. M.A. Mittelmeijer R.I.

1.2. Schoolgrootte en karakteristiek van de leerlingenpopulatie

De school is in de afgelopen vijf jaar gegroeid en telt in schooljaar 2015-2016 1116 leerlingen. Ongeveer een derde van de leerlingen komt uit de stad Arnhem zelf, een derde is afkomstig uit de dorpen in de naaste omgeving van Arnhem (Oosterbeek, Velp etc.) en een derde komt uit gemeentes in de wijdere omgeving (Doesburg, Dieren)

De verhouding jongens meisjes is ongeveer gelijk. Verreweg de meeste leerlingen zijn autochtoon. De leerlingen zijn doorgaans ambitieus en hebben veel potentie.

Aantal medewerkers in 2016 in FTE

	Bruto (incl. bapo, starterskorting, verlof, etc.)	Netto
Directie	2,0 (vac. 0,8)	2,0
OOP	12,8	12,4
OP	57,2	53,7
TOTAAL	72,0	68,1

1.3. Positionering en profilering van de school

Positionering

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem positioneert zich als een categoriaal gymnasium voor Arnhem en ruime omgeving. De school heeft een positief imago en heeft daarmee aantrekkingskracht op nieuwe leerlingen en docenten.

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem valt onder het bestuur van de Stichting Quadraam. De 13 scholen van deze stichting tellen in totaal rond de 13.500 leerlingen en 1.250 medewerkers. Quadraam wordt bestuurd door een College van Bestuur (CvB), dat verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht. De scholen worden geleid door directeuren met een mandaat.

De 13 scholen werken samen in vier clusters. Het Stedelijk Gymnasium Arnhem maakt deel uit van het cluster Arnhem Noord, samen met het Beekdal Lyceum, 't Venster en het Montessori College Arnhem. De scholen werken samen op het aspect leerlingenstroom en onderwijsaanbod, mobiliteit van medewerkers en kwaliteitszorg. De samenwerking garandeert leerlingen steeds een passende plaats op een van de vier scholen.

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem is lid van de SHZG, het samenwerkingsverband VO-HO (aansluiting VO met hoger onderwijs), het samenwerkingsverband PO-VO (aansluiting basisonderwijs en VO) en Het Samenwerkingsverband V(S)O 25-06 (Passend Onderwijs).

De school werkt samen met ArtEZ (vooropleiding conservatorium, toneel en beeldende kunst) en met de Radboud Universiteit Nijmegen (Radboud programma voor VWO-talenten).

Quadraam vormt samen met een aantal opleidingsinstituten de Academische School Quadraam, waarin het Stedelijk Gymnasium Arnhem een actieve rol speelt bij het opleiden van nieuwe docenten.

Profilering

Het niveau van ons onderwijs en de leerlingbegeleiding aan de ene kant en de klassieke talen en cultuur aan de andere zijn de onderscheidende kenmerken van het Stedelijk Gymnasium Arnhem. Daarmee bieden we een intellectuele uitdaging aan leerlingen met vaak meer dan gemiddelde talenten. De kennis van de klassieke oudheid geeft de leerlingen inzicht in de oorsprong van onze westerse samenleving.

Al een aantal jaren mag het Stedelijk Gymnasium Arnhem zich tot de 10 beste VWO scholen van Nederland rekenen.

Ondanks de sterke groei in de afgelopen jaren heeft de school een gevoel van kleinschaligheid weten te behouden. Leerlingen en medewerkers voelen zich er veilig; ruimte voor de eigenheid van het individu is een kernwaarde. Betrokkenheid, veiligheid en respect vormen de basis voor de onderlinge relaties.

Het categoriale gymnasium is in zijn geheel gericht op het ontwikkelen van bijzondere talenten.

Leerlingen uit de zes leerjaren vormen één groep, waarin de oudere leerlingen de jongere ondersteunen. Verreweg de meeste leerlingen gaan na hun diploma aan een Nederlandse of buitenlandse universiteit studeren.

2. Missie en visie

2.1. Missie en visie Quadraam

Quadraam heeft voor de periode 2015-2020 een nieuw strategisch beleidsplan ontwikkeld, waarin de missie en visie als volgt zijn verwoord

Missie

Quadraam draagt er aan bij dat iedere leerling zich optimaal ontwikkelt tot een zelfbewuste, zelfredzame, ondernemende en maatschappelijk betrokken jongere, die nu en in de toekomst een duurzame bijdrage levert aan de samenleving.

Visie

In 2020 is bij Quadraam leren georganiseerd als een open proces, waarin leerlingen en medewerkers samen leerkracht ontwikkelen.

Motto

'Ruimte voor talent'

Kernwaarden

Onze visie op leren:

- Wij geloven in het vermogen van ieder mens om zich te ontwikkelen.
- Wij vinden dat iedereen verantwoordelijkheid kan en moet nemen.
- Wij vinden dat leren gaat over de combinatie van uitdagen en ruimte bieden.

Deze missie en visie vormen ons kompas. Dit vraagt van iedereen een onderzoekende, leergierige en betrokken houding. Daaruit volgen waarden die richtinggevend zijn voor de handelwijze van iedereen die bij Quadraam werkt: wij zijn samenwerkingsgericht, omgevingsgericht en ondernemend.

2.2. Missie en visie Stedelijk Gymnasium Arnhem

In de aanloop naar het nieuwe schoolplan 2016-2020 hebben we de volgende missie en visie geformuleerd:

Missie

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem is een openbare, categoriale school voor gymasiaal onderwijs. We zien het als onze opdracht de talenten van leerlingen te ontwikkelen. Intellectueel en cognitief, moreel en sociaal. Een leerling doorloopt met succes en met plezier zijn schoolcarrière en ontwikkelt zich, in verbinding met de klassieke oorsprong van onze westerse samenleving, tot kritische wereldburger, die is toegerust voor een volgende stap in een sterk veranderende maatschappij.

Oog voor de verscheidenheid van de leerling en de erkenning van de diversiteit binnen de school zijn voorwaarden en context waarbinnen het onderwijs vorm krijgt. De school is een veilige plek waar alle leerlingen zichzelf kunnen zijn en anderen accepteren zoals ze zijn.

De school vormt een professionele en lerende organisatie. Reflectie, leren van en met elkaar en resultaatgericht focussen op onderwijs en rendement zijn cruciaal om gymnasiale kwaliteit te garanderen.

Visie

- Hét Gymnasium
Het Stedelijk Gymnasium Arnhem staat in Arnhem en omgeving bekend als dé school voor gymasiaal onderwijs, die voorbereidt op een vervolg in het wetenschappelijk onderwijs. Leerlingen die kiezen voor onze school doen dat vanuit een besef van de meerwaarde van een

klassieke context in hedendaags onderwijs. De school draagt actief bij aan de ontwikkeling van talenten van leerlingen in het primair onderwijs.

- **Passend aanbod**
Het onderwijsprogramma bestaat uit een basiscurriculum dat leerlingen de kans biedt om met optimale resultaten een diploma te halen. In het programma is voor elke leerling voldoende ruimte voor het aanbrengen van eigen accenten, passend bij zijn talenten en mogelijkheden.
- **Begeleiding**
De school kent een ondersteuningsstructuur, waarin de leerling centraal staat en de docent zijn onderwijs doelgericht en planmatig afstemt op de onderwijsbehoefte van de leerling. De leerling neemt regie over zijn eigen leerproces en wordt hierbij begeleid door mentor en vakdocent.
- **Professionele organisatie**
De school is een professionele organisatie waarin leerlingen en medewerkers verantwoordelijkheid nemen om vanuit vertrouwen samen te leren en te ontwikkelen. Het personeelsbeleid is er op gericht om medewerkers ruimte te bieden en te stimuleren hun talenten in te zetten, zodat zij met plezier en vanuit betrokkenheid bij de school en leerlingen goed onderwijs vormgeven.

In het kader van positief schoolklimaat is een onderzoek gedaan naar gemeenschappelijke waarden. Leerlingen en medewerkers hebben als meest belangrijke waarden benoemd:

- Betrokkenheid
- Respect
- Kwaliteit
- Plezier

Deze waarden zijn voor ons richtinggevend bij de ontwikkelingen voor de komende jaren.

3. Onderwijs en begeleiding

3.1. Onderwijsaanbod

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem biedt vanuit een lange traditie onderwijs op hoog niveau. De klassieke talen en cultuur nemen daarin een belangrijke plaats in. Deze beperkt zich niet tot de vakken Latijn en Grieks, maar waar mogelijk wordt vanuit alle vakken een verbinding met de klassieke oudheid gemaakt. De kennis en vaardigheden die leerlingen aanleren bij Latijn en Grieks vormen tevens een goede basis voor het leren van moderne vreemde talen, maar ook voor het leren van systematische aanpak van complexe vraagstukken of analyse van complexe teksten. De inhoud van de teksten geeft de leerlingen meer inzicht de denkwereld van de oudheid en de oorsprong van de hedendaagse cultuur. Het onderwijs op hoog niveau vormt samen met de klassieke talen en cultuur een aanbod dat leerlingen intellectuele uitdaging biedt en ze tot hoge prestaties brengt. Leerlingen worden goed voorbereid op een vervolgopleiding in het wetenschappelijk onderwijs. De kwaliteit van het onderwijs is al jaren op orde. De school heeft het vertrouwen van de inspectie, dat zij in maart 2016 opnieuw heeft bevestigd. Op grond van de resultaten neemt de school al een aantal jaren een plek in tussen de beste tien VWO-scholen van Nederland.

Alle leerlingen volgen in klassen- of groepsverband lessen in verschillende vakken. Daarbij is het mogelijk om eigen accenten aan te brengen. In de onderbouw is gedurende een half jaar 10% van de lestijd omgezet in een programma, waarin leerlingen keuzes kunnen maken die aansluiten bij hun persoonlijke interesse of behoefte. Het aanbod in dit programma bestaat uit verdiepende en verbredende modules en modules ter versterking van het basisprogramma.

In de bovenbouw hebben leerlingen de mogelijkheid om uit een ruim aanbod het gekozen (standaard)profiel te verrijken. Veel leerlingen doen examen in meerdere profielen, door te kiezen voor een aantal extra vakken. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor verdieping en verrijking door deelname aan diverse programma's (Radboud Talentenprogramma, Honours Programma Gymnasia), wedstrijden (debatwedstrijden, olympiades) en versterkt talenonderwijs (Delf, Goethe, Dele en Cambridge).

3.2. Begeleiding

De begeleiding van de leerlingen wordt verzorgd door de mentor (sociaal emotioneel en algemene studievoordigheden) en de vakdocent (vakinhoudelijk en vakspecifieke vaardigheden). In de mentorles is aandacht voor begeleiding van groepen leerlingen en individuele leerlingen. Een aantal keer per jaar stemmen mentor en vakdocenten de begeleiding van de leerlingen op elkaar af en maken afspraken daarover in de leerlingbesprekingen. De decanen verzorgen specifieke begeleiding bij de profiel- en studiekeuze.

Mentoren en vakdocenten kunnen ondersteuning vragen bij het ondersteuningsteam, bestaande uit een (assistent)ondersteuningscoördinator, orthopedagogen en counselors. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het realiseren van de basisondersteuning, bestaande uit drie elementen:

- Algemeen: mentoraat, decanaat, veiligheid
- Didactisch: dyslexie, remedial teaching, versterking van de basis
- Sociaal-emotioneel: counseling, faalangstreductietraining en examenvreestraining

Naast de basisondersteuning voor iedere leerling is er de extra ondersteuning –voor leerlingen met een cluster 3- of 4-indicatie – en op onze school is dat de zogeheten lichte ondersteuning. Hierbij is sprake is van individueel maatwerk en een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP is een individueel arrangement dat beschrijft wat de leerling nodig heeft om een bepaald uitstroomperspectief te kunnen behalen. Wij hebben de lichte ondersteuning georganiseerd in een groepsondersteuning, de open trajectklas.

Een uitgebreide beschrijving van de begeleidingsstructuur is te vinden in het SchoolOnderstuningsProfiel (SOP).

3.3. Evaluatie huidige situatie

Uit tevredenheidsonderzoeken en recent uitgevoerde zelfevaluaties komen als sterke punten naar voren:

- persoonlijke relatie tussen docent en leerling,
- de goede organisatie van het onderwijs.
- de mogelijkheid om maatwerk te bieden als dat in het belang is van de leerling.
- Inzet van bovenbouwleerlingen in de begeleiding van onderbouwleerlingen (hulpmentoraat, mediation, vakinhoudelijke ondersteuning)
- de goede kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent dat de school op alle criteria van de inspectie voldoende scoort¹ en dat de examenresultaten voor alle vakken boven het landelijk gemiddelde VWO liggen.
- de vakbekwaamheid van docenten.

Leerlingen voelen zich thuis op de school. Ze waarderen de sociale veiligheid heel hoog. Iedereen behandelt elkaar met respect en er zijn duidelijke regels. Leerlingen geven aan dat ze gestimuleerd worden om samen te werken.

Deze sterke punten willen we borgen en van daaruit het onderwijs verder ontwikkelen.

Aandachtspunten voor de komende jaren zijn:

- Het vergroten van de actieve betrokkenheid van leerlingen bij het leerproces.
- Meer inspelen op verschillen in tempo, niveau en leerstijl tussen leerlingen binnen het reguliere programma, o.a. door het bieden van keuzes, zowel binnen als buiten de les, en door variatie in werkvormen.
- Verruiming van de mogelijkheden voor het maken van keuzes en het aanbrengen van accenten die aansluiten bij de persoonlijke interesses en behoeften van leerlingen.
- Het bieden van meer mogelijkheden om zelfstandig buiten de setting van het klaslokaal te leren. Leerlingen hebben zicht op wat ze moeten en willen leren en op welke manier ze dat kunnen doen, ondersteund door mentor en vakdocenten en geschikt lesmateriaal.
- Het zichtbaar maken van ontwikkeling met meer dan alleen cijfers, binnen een cultuur waar het geaccepteerd is om te leren van fouten.
- Versterken van de basisondersteuning, waarbij naast cognitieve ontwikkeling de ontwikkeling op het gebied van (studie)vaardigheden een duidelijke plek in het curriculum heeft.
- De inzet van ICT om bovenstaande punten te versterken.

3.4. Ambities 2016-2020

- De komende jaren ontwikkelt het onderwijs op het Stedelijk Gymnasium zich tot onderwijs waarin recht wordt gedaan aan de basisbehoeften van ieder individu: autonomie, relatie en competentie. De leerling leert actief, hij heeft de ruimte om keuzes te maken passend bij zijn behoefte, interesses, leerstijl en tempo. Mentor en vakdocenten zetten hun deskundigheid en ervaring in bij het ondersteunen van de leerling in dit keuzeproces. Vanuit een goede relatie hebben docent en leerling voldoende zicht op de mogelijkheden van de leerling. De lat ligt op uitdagende maar haalbare hoogte.

¹ Het criterium "Onderwijspositie t.o.v. het advies PO" ligt voor een gymnasium per definitie onder de norm, omdat er vrijwel geen sprake is van opstroomende leerlingen. De inspectie erkent dit.

- In 2020 zijn de lessen op het Stedelijk Gymnasium Arnhem ingericht op het bieden van maatwerk (differentiëren in didactiek, tempo en niveau). De organisatie van het onderwijs is gericht op het creëren van ruimte voor maatwerk. We denken hierbij aan de vorming van tempogroepen met o.a. de mogelijkheid van een versnelde gymnasiumopleiding (sprintklas).
- 10-20% van de onderwijstijd is vrijgemaakt voor eigen invulling door leerlingen in het programma Schola, dat wordt uitgebreid voor de onderbouw én de bovenbouw.
- In 2020 heeft de leerling meer regie over zijn eigen leerproces, ondersteund door zijn mentor en vakdocenten. Hij is in staat zelf zijn voortgang te monitoren (bv door het bijhouden van een portfolio) en is in staat om zelf over deze voortgang te communiceren met ouders en docenten, bv in een driehoeksgesprek.
- Het onderwijs op het Stedelijk Gymnasium zorgt ervoor dat onze leerlingen ook internationaal uit de voeten kunnen (inhoudelijk, cultureel en talig), omdat hun wereld, context en omgeving steeds groter wordt. Op diverse plekken in het curriculum wordt expliciet aandacht besteed aan (internationale) burgerschapsvorming om daarmee het vermogen te ontwikkelen verder te kijken dan de eigen grenzen en eigen behoeftes.
- De basisondersteuning is op orde. Docenten en mentoren zijn voldoende toegerust om de ondersteuningsbehoefte van leerlingen te signaleren en daarnaar te handelen. De school heeft alle deskundigheid in huis om leerlingen waar nodig extra te ondersteunen. De trajectklas biedt deze ondersteuning specifiek voor leerlingen met een indicatie cluster 3- of 4. Daarmee draagt de school bij aan het terugdringen van de uitstroom naar het VSO.

4. Organisatie en leiderschap

4.1. Organisatie

Het Stedelijk Gymnasium is sinds 2013 georganiseerd in een matrixstructuur. Horizontaal zijn mentorenteams gevormd rondom een leerjaar. Deze teams zijn verantwoordelijk voor de organisatie en ontwikkeling van het onderwijs en de begeleiding op het niveau van de leerling en het leerjaar waar hij in zit. De nadruk ligt daarbij op de begeleiding van de leerling. Elke jaarlaag wordt aangestuurd door een jaarlaagcoördinator. De vaksecties vormen de verticale lijn en zijn verantwoordelijk voor de organisatie en ontwikkeling van doorlopende leerlijnen, didactiek en toetsing. In overleg met de schoolleiding leggen de secties elk jaar hun doelstellingen vast in het sectieplan.

In werkgroepen werken medewerkers samen aan bepaalde overstijgende thema's, zoals positief schoolklimaat en de gezonde school.

Het organiseren en ontwikkelen van onderwijs wordt ondersteund door een team van onderwijs ondersteunend personeel, aangestuurd door het hoofd OOP. Dit team heeft als opdracht om de dagelijkse processen en ondersteuning zo goed mogelijk af te stemmen op de onderwijspraktijk.

De schoolleiding voert met alle medewerkers plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken in een eenjarige gesprekkencyclus. Het hoofd OOP voert de gesprekken met de medewerkers OOP en legt hierover verantwoording af bij de rector.

De school heeft stappen gezet in de ontwikkeling naar een professionele organisatie waarin wordt samengewerkt en geleerd in teams. Ter ondersteuning van dit proces zijn we in 2015-2016 gestart met LeerKRACHT: "Elke dag samen een beetje beter". In teams worden doelen geformuleerd, afspraken gemaakt over de daaraan gekoppelde acties en evaluaties uitgevoerd. Daarbij zijn gezamenlijke lesvoorbereiding, lesbezoek en het geven van feedback belangrijke elementen. In de aanloop naar het schooljaar 2016-2017 wordt een aanpassing van de bestaande organisatiestructuur voorbereid (zie ook het Transitieplan organisatiestructuur SGA).

4.2. Leiderschap

Binnen de organisatie worden onderwijsprocessen en ontwikkelingen aangestuurd door de schoolleiding en jaarlaagcoördinatoren. Met invoering van de functiemix en het daaraan gekoppelde entreerecht heeft er een differentiatie plaatsgevonden van docentfuncties, waarmee docenten verschillende rollen in de organisatie kunnen vervullen, gekoppeld aan hun competenties. LC- en LD-docenten hebben een rol in de aansturing van een team, als coördinator en/of sectievoorzitter of als specialist (decaan, ondersteuningscoördinator, onderwijsontwikkelaar).

4.3. Evaluatie van de huidige situatie

De vorming van de matrixstructuur heeft geleid tot een meer logische organisatie, waarin medewerkers werken in teamverband (mentorenteams en secties) aan een gezamenlijke opdracht. Binnen teams en secties worden initiatieven genomen ter verbetering van het onderwijs. De goede ervaringen die hiermee worden opgedaan, worden nog weinig gedeeld.

Door de aansluiting van LeerKRACHT bij bestaande overlegstructuren ervaren medewerkers die hieraan deelnemen de meerwaarde van het werken volgens deze methode.

In de gesprekkencyclus vindt de verbinding plaats tussen persoonlijke talenten en ambitie en de schooldoelstellingen. De ontwikkeling van medewerkers in het kader van de functiemix is daar een goed voorbeeld van.

Door de vele wisselingen binnen de schoolleiding in de afgelopen jaren heeft er weinig ontwikkeling plaatsgevonden. Er is behoefte aan een richtinggevend kader waarbinnen ontwikkelingen vorm krijgen en helderheid over rollen en verantwoordelijkheden. Gewenste ontwikkelingen met betrekking tot leerlingbegeleiding komen onvoldoende van de grond, onder andere door

handelingsverlegenheid van mentoren en docenten. Er is behoefte aan competentie-ontwikkeling en het delen van goede ervaringen.

De hoge ambities van de school maken dat er weinig ruimte wordt ervaren voor reflectie en ontwikkeling.

4.4. Ambities 2016-2020

De komende jaren wil de school een volgende stap zetten in de ontwikkeling van een professionele organisatie.

De doorontwikkeling van de organisatie heeft als doel het creëren van een omgeving waarin mensen meer worden uitgedaagd om samen verantwoordelijkheid te nemen voor het verder ontwikkelen van onderwijs en leerlingbegeleiding. Door de verdeling van verantwoordelijkheden over steeds meer collega's groeit de hoeveelheid deskundigheid in de school, ontstaat voor steeds meer collega's een perspectief op ontwikkeling en neemt de betrokkenheid van het team toe.

Twee aspecten zijn hierbij belangrijk: regelruimte (of regelcapaciteit) en consistente configuratie. Regelruimte is de door de structuur van het netwerk bepaalde ruimte om zelf het eigen werk te regelen. Dit raakt aan de drie mentale pijlers van gemotiveerde verantwoordelijkheid (Kuipers, van Amelsfoort en Kramer, 2010):

1. Kiezen: zelf keuzes kunnen maken en daar niet gedwongen worden door anderen
2. Willen: gevoel uit zichzelf in te willen spannen, niet daartoe gedwongen worden
3. Meedoen: mee vorm geven aan beleid, niet opgelegd krijgen

Consistente configuratie wijst op de mate waarin in alle lagen binnen organisatie op dezelfde manier gewerkt wordt. Ruimte geven aan leerlingen betekent bijvoorbeeld ook dat de medewerkers de ruimte moeten ervaren om hun leerlingen te kunnen begeleiden. Dit vraagt van de schoolleiding dat zij ook daadwerkelijk ruimte, vertrouwen en verantwoordelijkheid aan medewerkers geeft. Hetzelfde zal gelden voor de samenwerking tussen schoolleiding en bestuur.

In het schoolplan en de uitwerking van de nieuwe organisatiestructuur worden ambities, rollen en verantwoordelijkheden duidelijk beschreven. Deze documenten zullen richtinggevende kaders vormen.

In 2020 ervaren leerlingen en medewerkers meer eigenaarschap doordat zij ruimte voelen om zelf keuzes kunnen maken, zelf initiatief nemen en het gevoel hebben meer invloed te hebben op wat zij doen en hoe zij dit doen.

In 2020 is leiderschap breed zichtbaar in de school, op alle niveaus: leerlingen, medewerkers en schoolleiding. Leiderschap dat gericht is op de groei van mensen en dat zich kenmerkt door:

- De verbinding met je eigen drijfveren en verlangens, waarbij je je angsten onder ogen ziet, zonder je daardoor te laten leiden
- De begrenzing van wat je van de buitenwereld binnen laat en hoe je daarop reageert
- Het lef om los te laten en vertrouwen te geven.

In het personeelsbeleid nemen we de uitgangspunten van IIP (Investors in People) mee. De school verwacht in juni 2016 officieel gecertificeerd te zijn en zal in de jaren daarna deze uitgangspunten borgen. IIP zorgt voor een planmatige cyclische manier van werken, die samen met de ontwikkeling en inzet van medewerkers moet leiden tot meer eigenaarschap en betrokkenheid bij de ontwikkeling van onderwijs en organisatie.

In 2020 zal op alle plekken in de organisatie volgens de methode LeerKRACHT gewerkt worden. De methode is aangepast aan de voor de school passende vorm, waarbij de basiselementen werken aan doelen, lesvoorbereiding, lesbezoek en feedback gehandhaafd blijven.

In 2020 is door bewuste keuze van activiteiten in de school ruimte gemaakt om de werkdruk voor leerlingen, de werkdruk voor medewerkers en de organisatiedruk te verminderen. De daarmee

gerealiseerde ruimte is ingezet voor reflectie en ontwikkeling van medewerkers en teams. De mogelijkheden die het nieuwe taakbeleid biedt, worden hierbij benut.

Op basis van demografische gegevens zal de instroom van het aantal leerlingen de komende jaren stabiel blijven en rond de 190 leerlingen liggen. Daarmee zal het totale aantal leerlingen licht dalen tot 1020-1050 in 2020.

De komende 5 jaar zal er naar schatting 18% van de medewerkers wegens natuurlijk verloop uit dienst treden. Dit gaat geleidelijk en zal jaarlijks opgevangen worden door het in dienst nemen van collega's van andere scholen binnen Quadraam die in een krimpsituatie zitten, het gericht opleiden van nieuwe docenten voor de vakken waar we vacatures verwachten en het aantrekken van nieuwe collega's van buiten het bestuur. We streven naar het aanstellen van goed gekwalificeerde jonge docenten, met het oog op een meer evenwichtige leeftijdsopbouw van het personeelsbestand. Dit heeft een gunstig effect op de formatieve ruimte, doordat het verschil tussen bruto en netto formatie kleiner wordt en de loonkosten zullen dalen. De formatieve ruimte die hiermee ontstaat zal beschikbaar blijven voor inzet van medewerkers.

5. Omgeving

5.1. Samenwerking

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem maakt op diverse manieren verbinding met haar omgeving. Dat vinden we belangrijk, omdat we daarmee voeling houden met maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot de school. We bereiden leerlingen zo goed mogelijk voor op een leven als wereldburger en dat kan niet zonder ze ervaringen te laten opdoen in relatie tot de wereld buiten school. In het curriculum zijn verschillende activiteiten opgenomen, zoals de maatschappelijke stage, het Honours Programma Gymnasia (HPG), het Radboud Talentenprogramma, beroepsstages, uitwisselingen, etc.

Ouders zijn een belangrijke partner in het samen begeleiden van de leerling naar volwassenheid. Op een aantal momenten in het jaar organiseren we overlegmomenten tussen ouders en docenten/mentoren. Ouders zijn actief betrokken bij de school, o.a. door een vertegenwoordiging in de medezeggenschapsraad en de oudervereniging. De oudervereniging levert een bijdrage aan diverse schoolactiviteiten die door leerlingen worden ondernomen en organiseert de jaarlijkse ouderkoffies, klankbord-bijeenkomsten voor ouders. Daarnaast is een grote groep ouders actief in de mediatheek.

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem werkt samen met andere Quadraamscholen aan diverse initiatieven. De school levert bijdragen en neemt deel aan de activiteiten van het VOC. De school werkt nauw samen met de andere Quadraamscholen in Arnhem Noord (Beekdal Lyceum, Motessori College en 't Venster) en vormt samen met deze scholen een dekkend aanbod van VMBO tot Gymnasium. Deze scholen hebben afspraken met elkaar gemaakt over onderlinge doorstroom van leerlingen.

Het Stedelijk Gymnasium Arnhem is lid van de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium (SHZG) en neemt in dat verband deel aan diverse conferenties en scholingen gericht op het gymnasiale onderwijs. Als deelnemer aan het HPG werkt de school nauw samen met andere deelnemende gymnasia in de begeleiding en beoordeling van de leerlingen.

De school is onderdeel van het samenwerkingsverband VO-HO (aansluiting VO met hoger onderwijs). Op een aantal momenten in het jaar vindt overleg plaats over de resultaten van (oud)leerlingen en de afstemming van het onderwijs op het hoger (wetenschappelijk) onderwijs. Jaarlijks wordt de aansluiting door de Radboud Universiteit geëvalueerd,

De school werkt samen met het primair onderwijs Arnhem in het samenwerkingsverband PO-VO (aansluiting basisonderwijs) en heeft daarnaast nauw contact met de basisscholen waar de leerlingen vandaan komen. De school hecht veel waarde aan een goede aansluiting met het PO.

In het kader van Passend Onderwijs is de school aangesloten bij Het Samenwerkingsverband V(S)O 25-06, waarvan diverse scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs deel van uitmaken. Doel van het samenwerkingsverband is het creëren van een passend aanbod voor alle leerlingen in de regio.

De school werkt samen met ArteZ (vooropleiding conservatorium, toneel en beeldende kunst), waar leerlingen de mogelijkheid hebben om zich voor te bereiden op een vervolgstudie in deze richting.

Quadraam vormt samen met een aantal opleidingsinstituten de Academische School Quadraam, waarin het Stedelijk Gymnasium Arnhem een actieve rol speelt bij het opleiden van nieuwe docenten.

5.2. Evaluatie van de huidige situatie

Leerlingen waarderen de activiteiten waarmee ze in contact komen met de wereld buiten school. We merken dat het ze motiveert en dat ze de mogelijkheid krijgen om op een andere manier te leren. De contacten met ouders zijn heel waardevol. De ondersteuning van de oudervereniging en vrijwilligers maken veel mogelijk. Een kleine groep ouders heeft een positieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit schoolplan.

De verschillende samenwerkingsverbanden bieden de school de mogelijkheid ervaringen te delen met andere scholen en waar mogelijk samen te ontwikkelen.

5.3. Ambities 2016-2020

Het bieden van mogelijkheden om te leren in relatie met de omgeving verrijkt het curriculum. Dit is een aandachtspunt bij de ontwikkeling van het onderwijs in de komende jaren. In het programma Schola kan hiervoor ruimte gemaakt worden. Maar ook vakoverstijgende projecten bieden meer mogelijkheden.

De school wil ouders nóg meer betrekken bij de ontwikkeling van hun kind, onder meer bij het voeren van driehoeksgesprekken.

School wil samen met de oudervereniging de mogelijkheid verkennen om via ouders een eigen beroepenstage op te zetten ter ondersteuning van de profiel- en studiekeuze.

Ook denken we aan de inzet van ouders in het programma Schola.

De komende jaren wil de school de bestaande samenwerkingen voortzetten en waar mogelijk intensiveren.

De school ziet een rol weggelegd in het verzorgen van onderwijs aan meer getalenteerde leerlingen in groep 8. Vanuit het PO is hier vraag naar.

In het kader van Passend Onderwijs neemt de school een bijzondere plek in voor getalenteerde leerlingen met meervoudige problematiek (cluster 3 en 4). De komende jaren wil de school meer samenwerken met de afdeling OPUS van het Olympus College om samen een passend aanbod te vormen voor deze doelgroep

Als onderdeel van de Academische Opleidingschool Quadraam levert het SGA een bijdrage aan de opleiding van nieuwe academisch geschoolde docenten. Het SGA ziet de komende jaren een belangrijke rol voor de Academische School bij de ontwikkeling van onderwijs binnen het SGA en de verdere ontwikkeling van het team als professionele organisatie.

De Academische School wordt meer integraal onderdeel van het primaire proces van het SGA. Hierbij zijn samen opleiden, onderzoeken en ontwikkelen goed gepositioneerd en duidelijk zichtbaar binnen de organisatie.

Niet alleen het opleiden van nieuwe docenten, maar ook door voortdurende professionalisering en stimulering van alle medewerkers wordt onderwijsontwikkeling mogelijk en professionalisering van het team bereikt. Een extra accent zal worden gelegd op de begeleidingsfase voor startende docenten. Bij het opleiden en begeleiden van nieuwe collega's zal de persoonlijke factor niet uit het oog verloren worden.

Het SGA vindt het opleiden van nieuwe docenten belangrijk en streeft daarom hoogwaardige begeleiding na en investeert in de kwaliteit van zijn opleiders en begeleiders. Een student die zijn/haar stage heeft genoten op het SGA heeft voldoende ontwikkelingsmogelijkheden gehad om zich te ontplooiën tot een start- en doorgroei-bekwame docent.

Belangrijk doel binnen de Academische School op het SGA blijft de ontwikkeling van een onderzoekende houding, waarbij koppeling tussen theorie en praktijk en kritische reflectie een belangrijke rol spelen. In de opleiding en begeleiding van studenten en beginnende docenten wordt

er daarom nauw samengewerkt met partnerscholen en instituten -met name de Radboud Docenten-Academie-, zowel op het gebied van beoordeling als begeleiding.

6. Doelen en resultaten

De hiervoor beschreven ambities op het gebied van onderwijs en begeleiding, organisatie en leiderschap en omgeving vertalen zich naar de volgende doelen en resultaten voor 2016-2020:

Onderwijs en begeleiding

Onderwijsresultaten

In 2020

- voldoet het onderwijs aan de door de inspectie gestelde kwaliteitscriteria
- behoort het Stedelijk Gymnasium Arnhem op basis van de resultaten tot de beste VWO-scholen in Nederland.

Onderwijs op maat

In 2020

- is 10%-20% van de onderwijstijd beschikbaar voor het programma Schola, dat een vaste plaats heeft gekregen in het curriculum van alle leerlingen. Leerlingen kunnen daarin kiezen uit een aanbod of geven een eigen invulling aan de vrijgemaakte tijd, gekoppeld aan hun interesses, behoefte en talenten.
- vindt binnen het basisprogramma differentiatie plaats op het gebied van tempo, niveau en leerstijl.
- is de basisondersteuning op orde: docenten en mentoren zijn voldoende toegerust om de ondersteuningsbehoefte van leerlingen te signaleren en daarnaar te handelen.
- worden toetsen niet alleen ingezet om het niveau van de leerling te bepalen (summatief), maar hebben ook als doel de ontwikkeling van de leerling te ondersteunen (formatief).
- is het mogelijk om versneld het gymnasiumprogramma te doorlopen.

Leerling meer regie

In 2020

- heeft de leerling meer regie over zijn leerproces. Hij maakt in samenwerking met zijn mentor een plan waarin hij zijn beoogde ontwikkeling beschrijft.
- heeft de leerling zicht op zijn ontwikkeling door de feedback die hij krijgt en bespreekt dit met zijn ouders en de mentor.

Onderwijsinhoud

In 2020

- herkennen leerlingen de doorwerking van de oudheid in onze hedendaagse cultuur, literatuur, architectuur, wetenschap en moderne vreemde talen, doordat de klassieke taal en cultuur een prominente plaats innemen in het gehele programma.
- heeft de leerling kennis van de (internationale) samenleving en is zich bewust van de plaats die hij daarin inneemt.
- ontwikkelt de leerling naast een stevige kennisbasis vaardigheden als samenwerken, communiceren, het oplossen van problemen, kritisch denken; hij ontwikkelt sociale en culturele vaardigheden en wordt qua kennis en vaardigheden/competenties voorbereid op het vervolgonderwijs.
- is een programma "Gezonde school" opgenomen in het curriculum, waarbij per leerjaar accenten worden aangebracht passend bij de doelgroep.
- heeft de school leermiddelenbeleid ontwikkeld dat aansluit bij de visie op leren en het bieden van maatwerk. De rol van ICT is hierin duidelijk beschreven.

Organisatie en leiderschap

Lerende organisatie

In 2020

- werken alle teams volgens de methode leerKRACHT samen.
- werken alle teams op basis van een jaarplan aan onderwijsontwikkeling.
- ervaren leerlingen en medewerkers meer eigenaarschap doordat zij ruimte voelen om zelf keuzes kunnen maken, zelf initiatief nemen en het gevoel hebben meer invloed te hebben op wat zij doen en hoe zij dit doen.
- zijn medewerkers gericht op het leren van elkaar en vindt er regelmatig uitwisseling plaats van goede ervaringen.
- neemt onderzoek een belangrijke plaats in de organisatie in. Docenten hebben een onderzoekende houding ten aanzien van hun eigen lessen en begeleiding, LIO's, begeleiders en docenten doen onderzoek binnen een afgestemd onderzoeksprogramma of ze doen onderzoek op basis van relevante zelf geformuleerde onderzoeksvragen.

Inrichting

- biedt de organisatie voldoende flexibiliteit voor individueel maatwerk aan de leerlingen.
- worden medewerkers ingezet voor werkzaamheden passend bij hun functie.
- zijn rollen en verantwoordelijkheden in de organisatie helder voor iedereen.
- zijn de uitgangspunten van lIP herkenbaar en geborgd in de organisatie.
- heeft de school naar schatting tussen de 1000 en de 1050 leerlingen, op basis van een verwachte instroom van 190-200 leerlingen per jaar.
- zijn de voorzieningen op het gebied van ICT toereikend en functioneren goed.

Personeelsbeleid

In 2020

- neemt elke medewerker verantwoordelijkheid voor zijn persoonlijke ontwikkeling, door het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan en dit te bespreken met zijn leidinggevende.
- is door het maken van keuzes in het programma en optimale inzet van het taakbeleid voldoende ruimte gecreëerd voor reflectie en ontwikkeling van medewerkers en teams
- heeft het personeelsbestand van de school een meer evenwichtige leeftijdsopbouw en is de extra formatieve ruimte die ontstaat door deze leeftijdsopbouw ingezet voor medewerkers.

Omgeving

Ouderbetrokkenheid

In 2020

- hebben ouders een duidelijke rol in de begeleiding van de leerlingen, samen met de school
- worden ouders, waar mogelijk, ingezet ter ondersteuning van het onderwijs (Schola, beroepenstage)

Samenwerking (keten)partners

In 2020

- verzorgt de school in samenwerking met het PO een programma voor getalenteerde leerlingen in groep 8, waarbij specifiek aandacht is voor het aanleren van (studie)vaardigheden in de aanloop naar het VO.
- werkt het Stedelijk Gymnasium Arnhem nauw samen met de afdeling OPUS en vormt daarmee een passend aanbod voor (meer) begaafde leerlingen met meervoudige problematiek (cluster 3 en 4), ieder vanuit zijn eigen pedagogisch- didactisch klimaat. De school levert daarmee een bijdrage aan de doelstellingen van het samenwerkingsverband VO-VSO.

- heeft de school met álle scholen in Arnhem Noord bindende afspraken over de onderlinge overstap van leerlingen, met als doel om elke leerling een passende plek te bieden.

Academische School

In 2020

- werkt het Stedelijk Gymnasium Arnhem als Academische Opleidingsschool samen met de opleidingsinstituten van de Radboud Universiteit, HAN, HU, Iselinge en CIOS. Jaarlijks leidt de school minimaal vijf studenten op tot bevoegde docenten.
- heeft de school in samenwerking met de AOQ een programma voor de inductiefase van startende docenten ontwikkeld en geïmplementeerd.
- maakt de school gericht gebruik van de kennis en inzichten op het gebied van modern onderwijs vanuit de opleidingsinstituten. De school biedt ruimte aan experimenten van LIO's en docenten, waarmee ze ervaringen opdoen met dit onderwijs.

Arnhem, 30 mei 2016.

Mirjam Stuiver-Zaal

Rector Stedelijk Gymnasium Arnhem